Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0077

ES plėtros strategija

2026 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES plėtros strategijos (2025/2110(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 49 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),

– atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 23–24 d., 2023 m. birželio 29–30 d., 2023 m. spalio 26–27 d., 2023 m. gruodžio 14–15 d., 2024 m. birželio 27 d. ir 2024 m. gruodžio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir 1993 m. birželio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybai Kopenhagoje pirmininkavusios valstybės narės išvadas, dar vadinamas Kopenhagos kriterijais,

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją „Kopenhagos kriterijų 30-metis – tolesnio postūmio ES plėtros politikai suteikimas“[1],

– atsižvelgdamas į ES asociacijos susitarimus su Albanija[2], Bosnija ir Hercegovina[3], Sakartvelu[4], Kosovu[5], Moldovos Respublika[6] (toliau –

---

1 OL C, C/2024/4173, 2024 8 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4173/oj.
2 OL L 107, 2009 4 28, p. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
3 OL L 164, 2015 6 30, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.
4 OL L 261, 2014 8 30, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/494/oj.
5 OL L 71, 2016 3 16, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
6 OL L 260, 2014 8 30, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj.

Moldova), Juodkalnija[7], Šiaurės Makedonija[8], Serbija[9], Turkija[10] ir Ukraina[11],

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 4 d. Komisijos komunikatą „2025 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2025)0690) ir ankstesnius metinius komunikatus ta tema,

– atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl 2023 ir 2024 m. Komisijos ataskaitų dėl Kosovo[12], Serbijos[13], Albanijos[14], Bosnijos ir Hercegovinos[15], Šiaurės Makedonijos[16], Juodkalnijos[17], Ukrainos[18], Moldovos[19], Sakartvelo[20] ir Turkijos[21],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl glaudesnių ES ir Armėnijos ryšių ir būtinybės sudaryti Azerbaidžano ir Armėnijos taikos susitarimą[22],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. vasario 29 d. rezoliuciją dėl ES integracijos stiprinimo atsižvelgiant į būsimą plėtrą[23],

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 20 d. Komisijos komunikatą dėl plėtrai pasirengti skirtų reformų ir politikos peržiūrų (COM(2024)0146),

– atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 23 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl naujos ES plėtros strategijos[24],

---

7 OL L 108, 2010 4 29, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
8 OL L 84, 2004 3 20, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
9 OL L 278, 2013 10 18, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.
10 OL L 361, 1977 12 31, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1964/732/oj.
11 OL L 161, 2014 5 29, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.
12 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0094.
13 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0093.
14 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0155.
15 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0156.
16 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0157.
17 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0130.
18 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0175.
19 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0131.
20 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0158.
21 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0092.
22 OL C, C/2024/6555, 2024 11 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6555/oj.
23 OL C, C/2024/6746, 2024 11 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
24 OL C 167, 2023 5 11, p. 105.

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)[25],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1449, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė[26],

– atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė[27],

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/535, kuriuo nustatoma Moldovos Respublikos reformų ir ekonomikos augimo priemonė[28],

– atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikuose vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime pateiktas pirmininkavusios valstybės narės išvadas,

– atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. Sofijoje, 2020 m. gegužės 6 d. Zagrebe, 2021 m. spalio 6 d. Brdo pri Kranju, 2022 m. gruodžio 6 d. Tiranoje, 2023 m. gruodžio 13 d. Briuselyje ir 2024 m. gruodžio 18 d. Briuselyje vykusių ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimų deklaracijas,

– atsižvelgdamas į 2014 m. rugpjūčio 28 d. pradėtą Berlyno procesą,

– atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 7 d. Prahoje, 2011 m. rugsėjo 29–30 d. Varšuvoje, 2013 m lapkričio 28–29 d. Vilniuje, 2015 m. gegužės 21–22 d. Rygoje, 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje ir 2021 m. gruodžio 15 d. Briuselyje vykusiuose Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimuose priimtas bendras deklaracijas,

– atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui[29],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl poliarizacijos ir išaugusių represijų Serbijoje praėjus vieniems

---

25 OL L 330, 2021 9 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

26 OL L, 2024/1449, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

27 OL L, 2024/792, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.

28 OL L, 2025/535, 2025 3 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj.

29 OL C 362, 2021 9 8, p. 114.

metams nuo Novi Sado tragedijos[30],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl toliau blogėjančios politinės padėties Sakartvele[31],

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 29 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „ES ir Turkijos politinių, ekonominių ir prekybos santykių padėtis“ (JOIN(2023)0050),

– atsižvelgdamas į 2025 m. balandžio 2 d. Europos regionų komiteto nuomonę dėl Komisijos 2024 m. plėtros dokumentų rinkinio „Vakarų Balkanai ir Turkija“,

– atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 10 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 01/2022 „ES parama teisinei valstybei Vakarų Balkanuose: nepaisant pastangų, esminės problemos neišspręstos“,

– atsižvelgdamas į Komisijos 2024 m. ir 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0016/2026),

A. kadangi pastaraisiais metais kai kuriose šalyse kandidatėse ES plėtros procesas gerokai pasistūmėjo į priekį; kadangi devynios iš dešimties šalių, kurios šiuo metu siekia narystės ES, turi šalies kandidatės statusą, o kai kurioms iš jų šis statusas suteiktas jau prieš daug metų; kadangi pradėtos stojimo derybos su Ukraina ir Moldova padėjo atnaujinti plėtros politikos dinamiką;

B. kadangi plėtra yra viena iš stipriausių ES užsienio politikos ir geopolitinių priemonių ir tebėra pagrindinė ilgalaikio saugumo, taikos, stabilumo ir gerovės Europoje varomoji jėga, grindžiama bendromis demokratinėmis vertybėmis; kadangi plėtra yra istorinė ir unikali galimybė, teikianti didelės socialinės ir ekonominės, politinės ir saugumo naudos tiek ES, tiek plėtros šalims;

C. kadangi naujausioje „Eurobarometro“ ataskaitoje dėl plėtros nurodoma, kad 56 proc. ES piliečių pritaria tolesnei Europos Sąjungos plėtrai, o Ukraina yra didžiausią palankumą turinti šalis kandidatė įstoti, kai tik bus įvykdyti visi narystės ES kriterijai;

D. kadangi, remiantis „Eurobarometro“ ataskaita, manoma, kad ankstesni plėtros etapai davė didžiausią naudą ekonomikos augimo ir

---

30 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0248.
31 OL C, C/2025/2251, 2025 4 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2251/oj.

konkurencingumo srityse, taip pat padidino ES įtaką pasaulyje ir sustiprino saugumą bei gynybą;

E. kadangi stojimo į ES procesas pats savaime duoda apčiuopiamų rezultatų, o ES išlieka pagrindine plėtros šalių politine, ekonomine ir prekybos partnere; kadangi įsigaliojus stabilizacijos ir asociacijos susitarimams bendra Vakarų Balkanų prekybos su ES apimtis padidėjo 62 proc.; kadangi išsamūs ir visapusiški laisvosios prekybos susitarimai padarė transformacinį poveikį Moldovai ir Ukrainai tiek prekybos, tiek ekonominės plėtros požiūriu: jų prekyba išaugo atitinkamai 65,4 proc. ir 64,7 proc.;

F. kadangi Rusijos plataus masto agresijos karas prieš Ukrainą kelia didelę grėsmę saugumui Europos žemyne ir už jo ribų, o tai rodo, kad nevykdant plėtros mokama reikšminga strateginė kaina ir mažėja saugumas bei stabilumas visame mūsų žemyne; kadangi dėl pastaraisiais metais sustojusio plėtros proceso susidarė vakuumas – erdvė veikti Rusijai, Kinijai ir kitiems kenkėjiškiems ES nepriklausantiems subjektams; kadangi Rusija sąmoningai kišasi į Rytų partnerystės ir Vakarų Balkanų šalis vykdydama hibridinių grėsmių operacijas, įskaitant kišimąsi į rinkimus ir užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi (FIMI) kampanijas, siekdama šiose šalyse sustabdyti stojimo į ES procesą ir keldama grėsmę saugumui tiek šiuose regionuose, kuriuose yra neteisėtai okupavusi trijų šalių kandidačių teritorijos dalis, tiek visame žemyne;

G. kadangi Kinijos įtaka – nuo ekonominės priklausomybės projektų iki bendradarbiavimo saugumo srityje, ypač Vakarų Balkanuose ir Sakartvele – pavojingai didėja ir ji toliau naudojasi politiniu nestabilumu bei instituciniais trūkumais keliose plėtros šalyse, kad pakenktų jų integracijos į ES procesui ir demokratiniam valdymui;

H. kadangi plėtra yra nuopelnais grindžiamas procesas, kuriame negrįžtama pažanga teisinės valstybės, demokratijos ir pagrindinių vertybių srityse tebėra pagrindinis kertinis akmuo; kadangi kiekvienos šalies stojimas į ES priklauso nuo ilgalaikių, išsamių ir negrįžtamų reformų pagrindinėse srityse, pradedant teisine valstybe ir demokratinių institucijų veikimu; kadangi stojimo tvarkaraštis priklauso nuo šalies vykdomų būtinų reformų kokybės;

I. kadangi ES toliau yra didžiausia investicijų ir finansinės paramos teikėja pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III), Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą, Vakarų Balkanų priemonę, Ukrainos priemonę, Moldovos priemonę, kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) „Globali Europa“ bei makrofinansinės paramos priemonę;

J. kadangi šalių kandidačių politikos suderinimas su ES bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP) tebėra viena iš pagrindinių stojimo į ES sąlygų;

K. kadangi sprendimų dėl plėtros priėmimo procesas nustatytas ES

sutarties 49 straipsnyje ir kiekvienai šaliai kandidatei parengtose derybų programose;

L. kadangi Parlamentas ir toliau yra patikimas narystės siekiančių šalių partneris ir plėtros proceso rėmėjas, sudarydamas sąlygas vykdyti institucines bei socialines ir ekonomines reformas piliečių labui;

Geostrateginis plėtros aspektas

1. pakartoja, kad plėtra yra strateginis atsakas į naują geopolitinę realybę ir nepaprastai svarbi investicija į ES saugumą ir stabilumą tuo metu, kai Rusija vykdo plataus masto agresijos karą prieš Ukrainą, pakartotinius sienų pažeidimus, hibridinius išpuolius ir kitus priešiškus veiksmus prieš kaimynines šalis, taip pat kylant kitiems bendriems geopolitiniams iššūkiams, kuriems įveikti reikia ilgalaikės politinės demokratinės vizijos ir drąsių veiksmų bei žingsnių siekiant užbaigti Europos projektą;

2. pakartoja, kad plėtra yra abipusiškai naudinga tiek dabartinėms, tiek būsimoms valstybėms narėms; pabrėžia, kad politiniu požiūriu būtina skubiai parodyti aktyvų ES įsipareigojimą vykdyti plėtros procesą, taip pat siekiant apsaugoti ES patikimumą plėtros šalių ir jų visuomenių atžvilgiu; atkakliai tvirtina, kad ES plėtra sustiprins Europos saugumą ir ekonomiką; dar kartą pabrėžia, kad Vakarų Balkanų, Ukrainos ir Moldovos ateitis yra Europos Sąjungoje, kaip to siekia šių šalių gyventojai; pabrėžia, kad nevykdomos plėtros kaina viršytų plėtros proceso užbaigimo išlaidas ir kiltų pavojus, kad susidarytų geopolitiniu požiūriu pilkos zonos, kurios būtų pažeidžiamos piktavališkos įtakos, daromos ES nepriklausančių šalių, siekiančių išplėsti savo politinį, ekonominį ir strateginį poveikį, požiūriu;

3. pabrėžia, kad stojimas į ES yra pagrindinė priemonė ilgalaikei taikai, demokratijai, teisinei valstybei ir pagrindinėms teisėms propaguoti, regioniniam susitaikymui ir stabilumui skatinti ir šalims kandidatėms bei ES kaimyninėms šalims apsaugoti nuo piktavališko užsienio šalių, visų pirma Rusijos, kišimosi; mano, kad padidėjusio geopolitinio nestabilumo laikais plėtros politika yra būtina ES įtakai užtikrinti; pripažįsta, kad ES klestėjimas ir saugumas priklauso nuo jos gebėjimo ginti demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir taisyklėmis grindžiamą daugiašalę tvarką; primena bendrus kultūrinius, istorinius ir žmogiškuosius ryšius, siejančius plėtros šalis ir valstybes nares;

Strateginiai ES plėtros prioritetai: nuopelnais grindžiamas procesas ir sąlygos

4. palankiai vertina pastaraisiais metais padarytą pažangą, dėl kurios ES plėtra artimoje ateityje tampa tikėtina; giria Juodkalniją ir Albaniją už jų padarytą didelę pažangą, atkreipdamas dėmesį į jų siekius užbaigti derybas atitinkamai iki 2026 m. pabaigos ir 2027 m. pabaigos; primygtinai ragina ES institucijas, visų pirma Tarybą,

atliepti šiuos siekius, pašalinti kliūtis ES pusėje ir taip padidinti proceso patikimumą bei nuspėjamumą, sykiu visapusiškai laikantis griežtai nuopelnais grindžiamo proceso principo; palankiai vertina tai, kad Bosnija ir Hercegovina turi šalies kandidatės statusą, ir ragina šalį imtis tolesnių veiksmų siekiant vykdyti reformas;

5. giria Ukrainą už jos nepaprastą atsparumą ir įsipareigojimą eiti europiniu keliu, nepaisant Rusijos agresijos karo; ragina ES ir jos valstybes nares toliau remti Ukrainą ir apgailestauja dėl to, kad Tarybai nepavyko susitarti dėl įšaldyto Rusijos turto panaudojimo; giria Moldovą už tai, kad ji, nepaisant nuolatinių hibridinių grėsmių, padarė didelę pažangą siekdama narystės ES ir sėkmingai užbaigė peržiūros procesą; ragina skubiai atidaryti derybų su Ukraina ir Moldova skyrių grupes ir primygtinai ragina Vengrijos vyriausybę nebeblokuoti derybų;

6. pakartoja, kad pagal ES sutarties 49 straipsnį bet kuri Europos valstybė gali pareikšti norą tapti ES nare, jei ji gerbia ES sutarties 2 straipsnyje išdėstytas vertybes, įskaitant žmogaus orumą, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir žmogaus teises, be kita ko, mažumų teises; atkreipia dėmesį į padidėjusį pritarimą narystei ES keliose šalyse, kurios anksčiau rengėsi stoti į ES, įskaitant Islandiją, kuri ketina ne vėliau kaip 2027 m. surengti referendumą dėl stojimo derybų atnaujinimo, ir ragina ES vadovus toliau kurti glaudesnius ryšius su tokiomis šalimis; pažymi, kad 2025 m. kovo 26 d. Armėnijos parlamentas priėmė įstatymą, kuriuo oficialiai remiama narystė ES ir šalies vyriausybė raginama pradėti stojimo į ES procesą, ir mano, kad tvariomis reformomis, kuriomis stiprinama Armėnijos demokratija, galėtų būti pradėtas ES ir Armėnijos santykių pokyčių etapas; palankiai vertina galimas Grenlandijos iniciatyvas stiprinti politinius, institucinius ir ekonominius ryšius su ES, atsižvelgiant į didėjančią paramą stojimui į ES;

7. primena, kad ankstesni plėtros etapai tiek naujosiose, tiek senosiose valstybėse narėse paskatino didelį ekonomikos augimą; pabrėžia, kad dėl laisvo judėjimo pagerėjo darbo perspektyvos ir padidėjo darbo užmokestis, taip pat sumažėjo skurdas dėl emigrantų perlaidų; pabrėžia, kad plėtra padarė teigiamą poveikį gyvenimo lygiui, nes pagerėjo darbo teisės aktai, sveikata ir sauga, lyčių lygybė, skaitmeninės paslaugos, švietimas ir nediskriminavimo padėtis;

8. pakartoja, kad stojimas į ES turi išlikti nuopelnais grindžiamu procesu, kuris gali būti atšauktas, ir kad kiekviena paraišką pateikusi šalis turi būti vertinama pagal Kopenhagos kriterijus, suderinimą su ES *acquis* ir visas papildomas plėtros sistemos sąlygas; pabrėžia, kad kiekvienos šalies kelias integracijos į ES link turi būti vertinamas pagal jos nuopelnus ir kad nė viena šalis neturėtų būti susieta su kita šalimi ar laikoma rinkinio dalimi; akcentuoja, kad neturi būti nuolaidų ES vertybių ir pagrindinių principų klausimu;

9. pabrėžia, kad, nors procesas turėtų tapti laipsniškesnis ir

dinamiškesnis, nustatant aiškius reformų tikslus, veiksmų gaires ir tarpinius terminus, jis negali būti paspartintas, nes tai galėtų turėti įtakos stojimo proceso vientisumui; pažymi, kad kelios šalys kandidatės jau nustatė plataus užmojo derybų užbaigimo tikslus, kuriuos reikėtų skatinti, jei jie bus suderinti su apčiuopiamomis reformomis;

10. pabrėžia, kad teisinė valstybė, demokratinės reformos, žiniasklaidos laisvė ir pagrindinės teisės, įskaitant mažumų teises, turi išlikti plėtros proceso priešakyje; pabrėžia teismų nepriklausomumo, kovos su korupcija, pilietinės visuomenės įtraukties ir paramos jai bei įgalinančios aplinkos, kurioje nėra bauginimo, svarbą, nes tai yra esminės išankstinės sąlygos tvariai pažangai siekiant narystės ES, ypač šiuo metu, kai stiprėja autoritarinės tendencijos; pabrėžia, kad pažanga pagrindinių principų srityje turi būti remiamasi priimant sprendimus dėl visų derybų skyrių;

11. pabrėžia, kad per visą stojimo procesą reikia pasiekti ir integruoti lyčių lygybę, be kita ko, panaikinant smurtą dėl lyties ir smurtą šeimoje, apsaugoti vaikų teises bei jų galimybes gauti kokybišką išsilavinimą ir visapusiškai įgyvendinti nediskriminavimo principą, be kita ko, LGBTIQ+ bendruomenės ir asmenų su negalia atžvilgiu; atkreipia dėmesį į tai, kad žmogaus teisės turi būti apsaugomos ne tik teisės aktais, bet ir nuosekliai įgyvendinant jas praktikoje; pabrėžia, jog būtina, kad visos plėtros šalys užtikrintų tikrą atstovavimą mažumoms visais valdžios lygmenimis, išsaugotų mažumų kultūrinę ir kalbinę tapatybę, užtikrintų galimybę gauti kokybišką išsilavinimą mažumų kalbomis ir veiksmingai kovotų su neapykantą kurstančia kalba bei neapykantos nusikaltimais;

12. ragina Komisiją į savo metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą įtraukti visas plėtros šalis, kurios šiuo metu toje ataskaitoje neaptariamos; yra ypač susirūpinęs dėl nuolatinių trūkumų ir sustojusių teismų reformos procesų, bandymų sustabdyti pažangą kovos su korupcija srityje, ribotos pažangos viešojo administravimo reformų srityje ir nepakankamo rinkimų teisės aktų suderinimo su Europos standartais, taip pat dėl visuomenės poliarizacijos, mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės ir teisės į taikius susirinkimus suvaržymo kai kuriose plėtros šalyse;

13. akcentuoja, kad nei ES, nei ES valstybėmis narėmis siekiančiose tapti šalyse nėra vietos nesantaiką kurstančiai retorikai, genocido neigimui arba bet kurios pusės karo nusikaltėlių šlovinimui; pabrėžia, kad, norint pasiekti tikrą susitaikymą, kuris yra itin svarbus siekiant klestinčios visuomenės ir sėkmingos integracijos, būtina sąžiningai įvertinti praeitį;

14. ragina plėtros šalis toliau ryžtingai laiku įgyvendinti būtinas reformas ir daryti apčiuopiamą bei negrįžtamą pažangą, pradedant nuo pagrindinių principų; primygtinai tvirtina, kad reikia nuolat dėti pastangas visose plėtros šalyse skatinant žiniasklaidos pliuralizmą,

ginant žurnalistų teises, apsaugant tiriamosios žurnalistikos aplinką ir užtikrinant saviraiškos laisvę, sykiu įgyvendinant veiksmingus mechanizmus, skirtus kovoti su neapykantos kalba, šmeižto kampanijomis, priekabiavimu, grasinimais ir išpuoliais prieš žurnalistus; primygtinai ragina tirti tokius nusikaltimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos, kartu sprendžiant žiniasklaidos koncentracijos, politinio ir ekonominio spaudimo, taip pat skaidrumo, susijusio su žiniasklaidos finansavimu ir nuosavybe, stokos problemas;

15. pabrėžia, kad reikia didinti piliečių ir pilietinės visuomenės dalyvavimą plėtros procese; pabrėžia pilietinės visuomenės organizacijų, turinčių įrodytos patirties ir sektorinių ekspertinių žinių, vaidmenį tikrinant reformas, derantis dėl jų, jas įgyvendinant ir vykdant jų stebėseną, taip užtikrinant skaidrumą, atskaitomybę ir visuomenės pasitikėjimą stojimo procesu; akcentuoja, kad svarbu nuolat remti jų darbą ir saugią veiklos aplinką; primygtinai ragina didinti nacionalinį supratimą, kad svarbu remti pilietinę visuomenę ir didinti valstybės paramą jos veiklai, be kita ko, siekiant pasirengti finansavimo pokyčiams po įstojimo į ES;

16. pakartoja savo poziciją, kad politikos suderinimas su ES BUSP yra esminis rodiklis dėl šalies kandidatės aiškios geostrateginės orientacijos, įsipareigojimo laikytis ES pagrindinių vertybių ir principų, taip pat jos pasirengimo būsimai narystei ES;

17. pažymi, kad kai kurios šalys kandidatės, visų pirma Ukraina, jau prisideda prie Europos saugumo ir gynybos; reiškia giliausią pagarbą ir dėkingumą Ukrainos žmonėms, kurie kasdien moka didžiausią kainą už europinio gyvenimo būdo išsaugojimą;

18. palankiai vertina sėkmingai atnaujintą dialogą BUSP klausimais su Vakarų Balkanų partnerėmis ir akcentuoja šių partnerysčių svarbą taikai ir saugumui; primygtinai ragina visas šalis kandidates ir potencialias šalis kandidates teikti pirmenybę greitam ir visapusiškam politikos suderinimui su BUSP ir pakartoja, kad konkreti šalis įstoti gali tik tada, kai ji visapusiškai suderina savo veiksmus su BUSP, be kita ko, priimdama ir įgyvendindama ribojamąsias priemones ir prisiderindama prie ES vizų režimo; pažymi, kad didžiausią susirūpinimą keliantys pokyčiai ir demokratijos nuosmukis tebevyksta plėtros šalyse, kurių politika mažiausiai suderinta su ES BUSP, ir šalyse, kurių stojimo į ES procesas faktiškai sustabdytas, visų pirma Serbijoje, Sakartvele ir Turkijoje; primygtinai ragina ES ir valstybes nares dėti visas pastangas, kad būtų užkirstas kelias kitoms plėtros šalims sekti minėtų šalių pavyzdžiu; pabrėžia, kad sistemingas nukrypimas nuo BUSP yra pagrindinė stojimo į ES kliūtis; tikisi, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės taip pat visapusiškai suderins savo politiką su bendra saugumo ir gynybos politika (BSGP), įskaitant jos principus, tikslus ir misijas, – tai yra pagrindinė stojimo proceso sudedamoji dalis; ragina Užsienio reikalų tarybą pakviesti plėtros

šalių, kurios visapusiškai suderino savo politiką su BUSP, užsienio reikalų ministrus dalyvauti jos aukščiausiojo lygio susitikimuose svečių teisėmis;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu stiprinti šalių kandidačių vaidmenį Europos saugumo ir gynybos srityje, ir remia jų nuopelnais grindžiamą dalyvavimą tam tikrose ES gynybos srities priemonėse, programose ir projektuose bei joms suteiktą stebėtojo statusą Europos gynybos agentūroje; primygtinai ragina įtraukti jas į diskusijas ir įsipareigojimą suteikti Ukrainai saugumo garantijas; atkreipia dėmesį į kelių šalių kandidačių indėlį į ES BSGP misijas ir jų kovą su prieš ES nukreiptu užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi bei hibridinėmis grėsmėmis ir akcentuoja, kad glaudesnė integracija stiprina kolektyvinį saugumą bei atsparumą hibridinėms grėsmėms;

20. pabrėžia, kad nesuderinus politikos su BUSP kyla grėsmė ES saugumui, pavyzdžiui, kai ES nepriklausančių šalių piliečiams suteikiama šalies kandidatės pilietybė, todėl jie įgyja teisę be vizų keliauti į ES, arba dar labiau didinant priklausomybę nuo Kinijos; primygtinai tvirtina, kad turi būti nustatytos aiškios sąlygos dėl bendradarbiavimo su geopolitiniais konkurentais, kurie siekia pakenkti taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai ir susilpninti Europą;

21. pabrėžia, kad regioninis bendradarbiavimas, visų pirma Vakarų Balkanuose, yra būtina stojimo į ES sąlyga; pabrėžia, kad susitaikymas, lemiantis gerus kaimyninius santykius, yra labai svarbus siekiant sėkmingai įstoti į ES; be to, pabrėžia, kad neišspręsti dvišaliai ES ir ES nepriklausančių šalių klausimai turėtų būti sprendžiami dvišaliu pagrindu, laikantis tarptautinės teisės, ir neturėtų būti naudojami siekiant stabdyti plėtrą; įspėja, kad pernelyg didelis vilkinimas gali turėti neigiamos įtakos tiek šalių kandidačių viešajai nuomonei, tiek politiniams įsipareigojimams;

22. primena, kad stojimo į ES procesas priklauso nuo to, ar įvykdomos ES derybų programose nustatytos sąlygos, puoselėjami geri kaimyniniai santykiai ir paisoma dvišalių bei tarptautinių susitarimų, laikantis Kopenhagos kriterijų, ir yra grindžiamas pačios šalies nuopelnais; ragina Tarybą užkirsti kelią tam, kad su Kopenhagos kriterijais nesusiję dvišaliai klausimai trukdytų pažangai;

23. akcentuoja Belgrado ir Prištinos dialogo svarbą – jis nepaprastai svarbus Serbijai ir Kosovui siekiant pažangos savo atitinkamame europiniame kelyje ir juo bus prisidedama prie regioninio stabilumo bei klestėjimo, taip pat kad svarbu toliau sąžiningai įgyvendinti Šiaurės Makedonijos ir Graikijos Prespos susitarimą, taip pat Šiaurės Makedonijos ir Bulgarijos draugystės, geros kaimynystės ir bendradarbiavimo sutartį, laikantis ES derybų programos;

24. pakartoja savo poziciją, kad, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas

tiesos paieškai ir susitaikymui bei stiprinti demokratinį valdymą, svarbu atverti ir paskelbti karo meto ir komunistinius istorinius archyvus; pabrėžia, kad svarbu visapusiškai įgyvendinti šalies ir tarptautinių teismų sprendimus, vykdant tarptautinius įsipareigojimus, susijusius su karo nusikaltimais ir dingusiais asmenimis, ir sprendžiant karo nusikaltėlių šlovinimo bei istorinio revizionizmo problemą;

25. pabrėžia, kad nuopelnais grindžiamas požiūris gali apimti stojimo derybų įšaldymą arba atšaukimą tuo atveju, jei pablogėtų padėtis pagrindinių vertybių srityje, o derybos gali būti atnaujinamos tik po to, kai bus padaryta pakankama pažanga vykdant reformas; pabrėžia, kad šalys, kurių rezultatai demokratinio valdymo srityje yra nepakankami, turi patirti pasekmes, siekiant užtikrinti, kad stojimo procesas ir toliau būtų iš tiesų grindžiamas nuopelnais; pakartoja, kad ES turi proaktyviai remti demokratinius ramsčius šalyse kandidatėse, kad sustiprintų stabilumą ir reformų tempą;

26. ragina atlikti išsamų plėtros politikos vertinimą, apimantį turinį ir esmę, siekiant įvertinti, kodėl kai kurios plėtros šalys padarė tokią nedidelę pažangą, visų pirma teisinės valstybės, žmogaus teisių ir demokratijos srityse; ragina įvertinti ne tik teisėkūros srityje, bet ir įgyvendinimo srityje padarytą pažangą;

27. ragina Komisiją sukurti stebėsenos grupę, kuri stebėtų reformų įgyvendinimą pagal pagrindinių principų grupę, kurioje greita pažanga arba regresas dažnai yra labiausiai matomi ir gali turėti didelės įtakos stojimo proceso patikimumui bei tvarumui;

28. pripažįsta, kad dideli anksčiau užbaigtų plėtros procesų trūkumai sudarė sąlygas demokratijos nuosmukiui po įstojimo į ES, taip pakenkiant ES plėtros politikos patikimumui; pažymi, kad ES turėtų stiprinti savo paramą proeuropietiškiems demokratiniams pilietinės visuomenės subjektams, kurie yra įsipareigoję skatinti reformas ir puoselėti europines vertybes, šalyse kandidatėse, kurių pažanga siekiant narystės ES yra nepakankama;

29. ragina ES delegacijas vietoje nuosekliai taikyti patikimą ir nuopelnais grindžiamą požiūrį, paremtą teisinės valstybės ir žmogaus teisių apsaugos principų laikymusi;

Veiksmingo išsiplėtusios Sąjungos veikimo užtikrinimas

30. mano, jog tam, kad būtų užtikrintas veiksmingas išsiplėtusios Sąjungos veikimas, pasirengimo plėtrai procesas ES ir plėtros šalyse turėtų vykti lygiagrečiai;

31. pakartoja savo raginimą ES institucijoms ir valstybėms narėms imtis būtinų reformų, kuriomis būtų sustiprinta ES ir padidintas ES strateginis savarankiškumas, užtikrinant, kad dėl tokių reformų nebuvimo nebūtų vilkinamas naujų valstybių narių stojimas;

32. pakartoja savo raginimą stiprinti ES gebėjimą veikti nustatant balsavimą kvalifikuota balsų dauguma su stojimo procesu susijusiose srityse, visų pirma panaikinant vieningo balsavimo reikalavimą tarpiniuose plėtros proceso etapuose priimant sprendimus dėl atskirų derybų skyrių grupių ir skyrių atidarymo bei uždarymo; apgailestauja dėl to, kad pernelyg dažnas vieningo balsavimo principo taikymas tarpiniuose plėtros proceso etapuose ne kartą sulėtino ES plėtrą ir mažina visuomenės paramą ES integracijai;

33. mano, kad būtina peržiūrėti ES sektorių politiką siekiant įvertinti, kaip priimti naujas valstybes nares ir užtikrinti veiksmingą išsiplėtusios Sąjungos veikimą; palankiai vertina būsimą pasirengimo plėtrai politikos peržiūrą kaip esminį žingsnį parengiant Sąjungą priimti naujas nares;

34. pabrėžia, kad, kaip parodė ankstesni plėtros etapai, plėtros procesas turi didelį konvergencijos potencialą keliose svarbiose srityse, pavyzdžiui, ekonomikos, aplinkos apsaugos ir saugumo srityse; palankiai vertina ankstyvą konvergencinį poveikį, kurį paskatino europinė perspektyva; pabrėžia, kad sanglaudos politika ir bendra žemės ūkio politika atlieka pagrindinį vaidmenį skatinant ES valstybių narių konvergenciją ir turėtų būti išsaugotos išplėstoje Sąjungoje;

35. pripažįsta, kad šalims kandidatėms, kurios daro didelę pažangą vykdydamos su ES susijusias reformas, svarbu plačiai taikyti, remiantis nuopelnais ir pasiliekant galimybę netęsti proceso, laipsnišką integraciją į ES bendrą politiką, pvz., bendrąją rinką, įskaitant bendrąją skaitmeninę rinką, sykiu visapusiškai išsaugant ES vidaus rinkos vientisumą ir išlaikant vienodas sąlygas; pabrėžia, kad, nors laipsniška šalių kandidačių integracija gali padėti joms įgyvendinti ES *acquis* ir taip užtikrinti sklandesnį perėjimą prie narystės ES, ji negali pakeisti visateisės narystės ES; pabrėžia, kad būsimos valstybės narės turėtų turėti tokias pačias teises ir pareigas kaip dabartinės valstybės narės, ir griežtai nepritaria skirtingų narystės klasių kūrimui;

36. akcentuoja, kad vizų režimo liberalizavimas yra didžiausią pasitenkinimą teikiantis ir geriausiai vertinamas laipsniškos integracijos rezultatas; pritaria naujoms taisyklėms, kurios leistų sustabdyti vizų režimo liberalizavimą plėtros šalių piliečiams, atsakingiems už demokratijos nuosmukį ir šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant taikių protestuotojų, pilietinės visuomenės, žiniasklaidos darbuotojų ir opozicijos politikų persekiojimą bei smurto prieš juos naudojimą;

37. pabrėžia, kad šalims kandidatėms turėtų būti suteiktos laipsniškos integracijos galimybės, laikantis nuopelnais grindžiamo ir sąlygų požiūrio; akcentuoja, kad būtina užtikrinti galimybę netęsti laipsniškos integracijos tais atvejais, kai šalis kandidatė nevykdo įsipareigojimų;

38. pakartoja, kad plėtros procesas turėtų būti remiamas įtraukiant šalis kandidates į ES institucijų veiklą, be kita ko, suteikiant stebėtojo statusą atitinkamose įstaigose ir institucijose, įskaitant Parlamentą ir ES pagrindinių teisių agentūrą;

39. pabrėžia, kad svarbu didinti Europos visuomenės informuotumą apie ES plėtrą ir jos vaidmenį vykdant ateičiai pritaikytą Europos integraciją; atkreipia dėmesį į tai, kad sėkmingas plėtros procesas labai priklausys nuo aiškios ir skaidrios komunikacijos strategijos;

Parama plėtros šalims siekiant narystės ES

40. pabrėžia, kad ES turėtų ne tik nustatyti atskirus reformų tikslus, veiksmų gaires ir tarpinius terminus kiekvienai narystės siekiančiai šaliai, bet ir didinti proceso skaidrumą bei nustatyti aiškius ir nuspėjamus didžiausią pažangą stojimo procese padariusių šalių kandidačių stojimo terminus, kad nebūtų prarandamas pagreitis ir pasitikėjimas; mano, kad ES plėtra turėtų įvykti iš karto, kai tik atitinkamose šalyse kandidatėse įvykdomos visos stojimo sąlygos;

41. pabrėžia, kad pagrindinės reformos, turinčios įtakos institucijų veikimui ir nepriklausomumui, neturi būti skubotos ar politiškai instrumentalizuojamos, ypač šalyse kandidatėse, kuriose yra sudėtinga konstitucinė tvarka; pabrėžia, kad pagreitintos procedūros ar spaudimas laikytis politinių terminų neturi būti vykdomi pakenkiant reformų teisinei kokybei ir instituciniam vientisumui;

42. mano, kad pasirengimo narystei finansinė parama, įskaitant Vakarų Balkanų, Ukrainos ir Moldovos priemones, yra labai svarbi siekiant užtikrinti, kad plėtros šalys gautų struktūrinę finansinę paramą institucinei ir ekonominei pertvarkai vykdyti; pabrėžia, kad teikiant bet kokią ES finansinę paramą turi būti laikomasi pasirengimo narystei paramos sąlygų, be kita ko, susijusių su teisinės valstybės principu ir kova su korupcija, ir jos turi būti išlaikomos, kad būtų apsaugoti ES ir abiejų šalių piliečių finansiniai interesai; pažymi, kad reikia pakoreguoti PNPP įgyvendinimo sąlygas, siekiant palengvinti struktūrinių fondų naudojimui būtiną pasirengimo ir mokymosi procesą;

43. pabrėžia, kad norint vykdyti plėtrą būtina atlikti finansines reformas, kad būtų galima atremti iššūkius, be kita ko, sanglaudos ir žemės ūkio politikos srityje, ir užtikrinti, kad ES biudžetas ir toliau turėtų pajėgumą įgyvendinti esamas programas bei politinius prioritetus;

44. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos pasiūlyme dėl 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos (DFP) plėtra aiškiai nurodyta kaip vienas iš ES strateginių prioritetų; akcentuoja, kad plėtra yra pagrindinis priemonės „Globali Europa“ ramstis, kuriam skiriama 21 proc. (arba 43,1 mlrd. EUR) jos siūlomo biudžeto ir kuris apima visas dabartines ir potencialias šalis kandidates, taip pat partneres rytinėse kaimyninėse šalyse, skiriant tikslinį finansavimą pasirengimo narystei paramai, institucijų stiprinimui ir ES vidaus

pasirengimui būsimoms narystėms;

45. ragina pagal naują DFP skirti pakankamą pasirengimo narystei finansavimą, kuris jos taikymo laikotarpiu būtų tinkamas numatomai ES plėtrai, nes tikėtina, kad kai kurios šalys kandidatės įstos į ES būsimos DFP taikymo laikotarpiu; ragina aiškiai ir nuosekliai paskirstyti ir konkrečiai paskirti pasirengimo narystei lėšas šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms DFP „Globali Europa“ ramstyje ir pabrėžia, kad šios lėšos turi būti apsaugotos nuo nukreipimo kitiems išorės prioritetams ir turėtų aiškiai atspindėti prioritetus pagrindinėse srityse, sykiu didinant pasirengimo narystei paramos matomumą bei skaidrumą; atkakliai tvirtina, kad lėšomis turi būti tiesiogiai remiamas teisinės valstybės principų paisymas, viešojo administravimo reforma, socialinė ir teritorinė sanglauda bei vietos pilietinės visuomenės veikėjų ir nepriklausomos žiniasklaidos įgalėjimas ir įtraukimas, kad būtų užtikrintas skaidrumas, užkirstas kelias netinkamam lėšų naudojimui ir išlaikyta vyriausybių naudos gavėjų atskaitomybė visuomenei; ragina Komisiją nuosekliai taikyti tikslines sąlygas, remiantis aiškiais pažangos kriterijais, atlyginti už reformas ir pritaikyti sankcijas už regresą arba nuolatinę pažangos stoką;

46. dar kartą ragina sukurti veiksmingo Europos prokuratūros ir narystės siekiančių šalių bendradarbiavimo sistemą; ragina stojimo į ES kandidates ir potencialias kandidates skubiai sudaryti dvišalius darbo susitarimus su Europos prokuratūra, siekiant palengvinti glaudų bendradarbiavimą ir baudžiamąjį persekiojimą už netinkamą ES lėšų naudojimą;

47. pabrėžia, kad reikia didinti ir geriau suderinti finansavimą aplinkos, klimato politikos ir gyvūnų gerovės priemonių įgyvendinimui, taip pat gebėjimų stiprinimo paramą šalims kandidatėms; atkreipia dėmesį į šių priemonių tarpsektorinį pobūdį ir dideles išlaidas, taip pat į tai, kad jos yra nepaprastai svarbios darnaus vystymosi, suderinimo su ES žaliuoju kursu ir gyvūnų gerovės teisės aktais bei integracijos į vidaus rinką požiūriais;

48. akcentuoja, kad svarbu šalis kandidates įtraukti į vykdomus ir būsimus ES projektus, susijusius su ES jungtimis, transportu, energetikos infrastruktūra, žaliąja pertvarka, skaitmeniniu saugumu, atsparumu ir kariniu mobilumu, kad būtų sustiprintas Europos saugumas sudėtingoje geopolitinėje aplinkoje;

49. atkreipia dėmesį į Juodosios jūros regiono strateginę svarbą viso Europos žemyno saugumui ir gerovei; pabrėžia, kad reikia didinti Ukrainos, Moldovos, Rumunijos, Bulgarijos ir Turkijos transporto, energetikos ir skaitmeninės infrastruktūros junglumą, siekiant padidinti regiono atsparumą, diversifikuoti tiekimo grandines ir užtikrinti alternatyvius prekybos maršrutus;

50. atkreipia dėmesį į strateginę transporto ir energetikos

infrastruktūros projektų ES rytinėse kaimyninėse šalyse ir Vakarų Balkanuose svarbą, siekiant stiprinti ES geostrateginį savarankiškumą, ir ragina juos greitai užbaigti bei visapusiškai įgyvendinti;

51. yra susirūpinęs dėl didėjančios Kinijos įtakos plėtros šalyse, ekonominės ir politinės priklausomybės, kurią lemia Kinijos finansinės paramos programos ir didelės investicijos į pagrindinius sektorius, pavyzdžiui, energetikos, telekomunikacijų, infrastruktūros bei gavybos ir žaliavų sektorius, taip pat dėl ilgalaikių pasekmių demokratijos atsparumui, ekonominiam saugumui ir Europos interesams; ragina ES tvirčiau ir matomiau angažuotis, be kita ko, suteikiant patikimas investavimo alternatyvas;

52. palankiai vertina tai, kad sumažinus mokesčius už tarptinklinio ryšio paslaugas tarp ES ir Vakarų Balkanų šalių, piliečiams buvo užtikrinti apčiuopiami rezultatai; ragina Komisiją sparčiau dėti pastangas išplėsti tokius tarptinklinio ryšio susitarimus aprėpiant visas plėtros šalis, kad kuo greičiau visos šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės galėtų naudotis tarptinkliniu ryšiu savo šalies kainomis ir bendra mokėjimų eurais erdve (SEPA);

53. ragina daugiau dėmesio skirti investicijoms į žmogiškąjį kapitalą, siekiant skatinti konkurencingumą ir inovacijas šalyse kandidatėse ir rasti apčiuopiamus sprendimus jaunimo nedarbo klausimu;

54. pakartoja savo raginimus Tarybai, Komisijai ir Europos išorės veiksmų tarnybai (EIVT) stiprinti proaktyvios ir strateginės komunikacijos pastangas, susijusias su apčiuopiama narystės ES nauda plėtros šalyse ir valstybėse narėse, rengiant specialiai pritaikytas, faktais pagrįstas ir į rezultatus orientuotas komunikacijos strategijas, kurios būtų pagrįstos ES tikslais ir įtrauktų vietos pilietinę visuomenę bei žiniasklaidą, o ne pasikliaujant bendro pobūdžio komunikacijos kampanijomis; atsižvelgdamas į tai, akcentuoja itin svarbų jaunimo vaidmenį, nes jaunimo judėjimai ne kartą įrodė, kad jie yra labai svarbūs prisidedant prie demokratinio aktyvizmo šalyse kandidatėse; be to, pakartoja savo raginimą Komisijai užtikrinti visapusišką ES paramos ir investicijų šalyse kandidatėse matomumą ir visuomenės informuotumą apie jas, be kita ko, kai jos nukreipiamos per tarptautines organizacijas, užtikrinant aiškų ženklinimą, įskaitant ES vėliavą; pabrėžia, kad, nors Jungtinės Amerikos Valstijos nutraukė paramą šalių kandidačių nepriklausomai žiniasklaidai ir pilietinės visuomenės subjektams, ES yra labai suinteresuota sparčiai ją padidinti; pabrėžia, kad piliečių parama bus lemiamas veiksnys ratifikavimo procesuose ir kad dėl to komunikacija turi būti orientuota tiek į protą, tiek į emocijas; primygtinai ragina ES institucijas skatinti įtraukias viešas diskusijas dėl plėtros, įtraukiant plačiąją visuomenę į prasmingas diskusijas ir sudarant sąlygas jai veiksmingai dalyvauti šiame procese; pabrėžia, kad svarbu didinti eilinių piliečių įsitraukimą į plėtros procesą tiek ES valstybėse narėse, tiek narystės siekiančiose šalyse;

55. pabrėžia, kad plėtros šalių valdžios institucijos ir politiniai lyderiai atlieka svarbų vaidmenį stiprinant visų partijų bendradarbiavimą reformų siekiant narystės ES srityje, išlaikant platų visuomenės sutarimą dėl narystės ES ir veiksmingai bei nuolat informuojant piliečius apie narystės ES naudą; akcentuoja nepaprastai svarbų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį skatinant faktais pagrįstą viešąjį diskursą ES integracijos tema, kovojant su dezinformacija ir sudarant palankesnes sąlygas informacija pagrįstai viešajai diskusijai; ragina Komisiją ir valstybes nares sistemingai įtraukti pilietinės visuomenės subjektus į strateginės komunikacijos veiklą, susijusią su plėtra ir ES remiamomis reformomis;

56. primygtinai ragina Komisiją, įskaitant aukščiausią lygmenį, savo viešoje komunikacijoje naudoti aiškesnę ir labiau tiesioginę kalbą, be kita ko, apie trūkumus, pažangos stoką ir regresą, ypač kiek tai susiję su teisine valstybe, siekiant užtikrinti sąlygų principo laikymąsi, ginti ES vertybes ir išlaikyti proeuropietiškų bei demokratiją remiančių subjektų pasitikėjimą;

57. ragina ES institucijas ir valstybes nares visapusiškai dalyvauti toliau stiprinant reformų procesus šalyse kandidatėse, visų pirma gerinant jų administracinius gebėjimus pasitelkiant tikslines gebėjimų stiprinimo programas; ragina stiprinti akademinį ir švietimo srities ES valstybių narių ir plėtros šalių bendradarbiavimą, skatinant mokymo kursus, kuriuose dėmesys sutelkiamas į Europos vertybes ir teisinę valstybę, gerą valdymą, viešąjį administravimą ir korupcijos naikinimą, bei sukuriant bendro mokymo vietą plėtros šalių valstybės pareigūnams, įskaitant vietos ir regioninių valdžios institucijų pareigūnus; atkreipia dėmesį į porinių projektų sėkmę perduodant sektorių ekspertines žinias ir pabrėžia, kad reikia remtis šia teigiama patirtimi, be kita ko, siekiant valstybėse narėse didinti atsakomybę už plėtros procesą; pabrėžia, kad gebėjimų stiprinimo programose taip pat turėtų būti teikiama pirmenybė nepriklausomų pilietinės visuomenės organizacijų stiprinimui ir jų veikimo erdvės išsaugojimui; ragina Komisiją remti programas, kuriomis įgalinamos vietos bendruomenės, savanoriai ir pilietinės iniciatyvos, skatinantys demokratinę kultūrą, europines vertybes ir socialinę sanglaudą;

58. pabrėžia parlamentinės diplomatijos, atskaitomybės ir ES demokratijos rėmimo programų vaidmenį išlaikant reformų pagreitį; pakartoja, kad yra pasirengęs stiprinti reguliarų ir skaidrų dialogą ir bendradarbiavimą su šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių nacionaliniais parlamentais, remiantis ankstesne teigiama patirtimi ir sėkmingomis formomis, visapusiškai pasinaudojant esamomis Parlamento paramos demokratijai priemonėmis ir iniciatyvomis bei skatinant didesnę stojimo į ES proceso ir susijusių reformų parlamentinę priežiūrą;

59. pabrėžia, kad reikia įgyvendinti rinkimų reformas, kuriomis būtų užtikrinami laisvi, sąžiningi ir demokratiniai rinkimai, laikantis tarptautinių standartų; pabrėžia, kad pliuralizmo, partijų

sąžiningumo, partijų ir žiniasklaidos finansavimo skaidrumo, teismų ir žiniasklaidos nepriklausomumo lyginamieji standartai yra išankstinės finansinės paramos ir pažangos sąlygos; ragina ES ir valstybes nares naudoti dalyvaujamąsias priemones, kuriomis piliečiai, parlamentai, pilietinė visuomenė ir jaunimas būtų įtraukiami keistis nuomonėmis, didinti tarpusavio supratimą ir ugdyti atsakomybės jausmą prieš oficialų įstojimą;

60. yra susirūpinęs dėl didelio masto ir piktavališkų dezinformacijos kampanijų, kurias jau daugelį metų nuolat vykdo Rusija ir kiti subjektai ir kurių intensyvumas padidėjo nuo tada, kai Rusija pradėjo agresijos karą prieš Ukrainą; pažymi, kad šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės bei ES kaimyninės šalys yra aiškus Rusijos vykdomų manipuliavimo informacija ir kišimosi (FIMI) operacijų dėmesio centras, o vienas iš tikslų yra diskredituoti ES ir sumažinti suvokiamą ES integracijos vertę;

61. ragina ES stiprinti dialogą su pilietine visuomene ir didinti paramą nepriklausomai tiriamajai žiniasklaidai, faktų tikrinimo organams ir pilietinės visuomenės organizacijoms, dirbančioms gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis srityje, siekiant veiksmingai kovoti su dezinformacija ir užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi (FIMI); akcentuoja, kad reikia nuolat remti visas plėtros šalis, susiduriančias su dideliu išorės kišimusi į jų konvergencijos su ES procesą, taip pat į jų rinkimų procesus, ir glaudžiai su jomis bendradarbiauti; ragina pasinaudoti patirtimi, įgyta vykdant ES partnerystės misiją Moldovoje; pabrėžia, kad svarbu įvertinti ir pagerinti ES priemonių, skirtų padėti šalims kandidatėms atremti FIMI, veiksmingumą; palankiai vertina Komisijos ketinimą išplėsti siūlomą Europos demokratijos skydą, kad jis apimtų ir narystės siekiančias šalis, taip sustiprinant jų gebėjimą reaguoti į tokias grėsmes kaip FIMI ir dezinformacijos kampanijos; ragina Komisiją ir EIVT stiprinti bendradarbiavimą su pažeidžiamomis plėtros šalimis informacinio atsparumo, kibernetinio saugumo ir hibridinių grėsmių srityse; ragina EIVT ir ES delegacijas trečiosiose šalyse toliau stiprinti savo atitinkamus pajėgumus kovojant su dezinformacija ir propaganda, nukreiptas prieš ES BUSP, ir jas atremiant, be kita ko, investuojant į kovos su užsienio įtaka komunikacijos kampanijas;

62. susirūpinęs pažymi, kad Rusija vis dažniau save vaizduoja kaip pasaulinę „tradicinių vertybių“ gynėją, pasinaudodama Rusijos stačiatikių bažnyčia kaip dezinformacijos ir švelniosios galios sklaidos priemone, ypač buvusios Sovietų Sąjungos šalyse; pabrėžia, kad tokia praktika siekiama pakenkti demokratijai, socialinei sanglaudai ir proeuropietiškai krypčiai; ragina į BUSP ir plėtros politiką įtraukti konkrečias kovos su tokia įtaka priemones, įskaitant tikėjimu grindžiamą diplomatiją, strateginę komunikaciją ir paramą religinėms bendruomenėms, kurios nukentėjo nuo sovietinės priespaudos;

°

° °

63. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir plėtros šalių vyriausybėms ir parlamentams.